

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ
ПРОГРАМОЮ «Східна філологія,
західноєвропейська мова та переклад: китайська мова і література»
(ОС «МАГІСТР»)**

*Затверджено
Вченою радою Інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
протокол № 7
від 28 лютого 2017 року*

ВСТУП

Екзамен з фаху як форма вступного випробування для навчання за освітньою програмою «Східна філологія (китайська), західноєвропейська мова і переклад» (ОС «МАГІСТР») відбувається відповідно до «Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2017-2018 навчальний рік» і має форму індивідуального екзамену.

Екзамен передбачає виконання теоретичних тестових завдань, а також виконання завдань на уміння практично застосовувати набуті знання з фаху відповідно до затвердженої програми вступних випробувань з відповідних фахових дисциплін, що за змістом і обсягом становлять навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр».

Вступникові пропонується в екзаменаційному білеті три тестові завдання з мови і літератури, а саме: сучасна китайська мова (теоретичний аспект), історія китайської літератури (теоретичний аспект), лексико-граматичне завдання (має практичне спрямування), також у білеті запропоновано тему твору.

Максимальна кількість балів, що їх може набрати вступник, становить 200. Відповіді на запропоновані тестові завдання і виконання відповідних завдань оцінюються такими балами (нижче наводиться максимально можлива кількість балів з кожного завдання).

<i>Завдання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Сучасна китайська мова (теоретичний аспект)	60
2. Історія китайської літератури (теоретичний аспект)	60
3. Лексико-граматичне завдання	40
4. Твір на тему	40

Теоретична частина (120 балів)

Китайська мова (60 балів).

Загальна характеристика китайської мови.

Місце китайської мови в генеалогічній та типологічній класифікаціях мов світу.

Фонетика і фонологія.

1. Структура складу в китайській мові:
 - а) ініціалі. Класифікація ініціалів китайської мови за місцем творення (губні, зубні, задньоязикові, альвеолярні, ретрофлексні) і за способом творення (неаспірати, аспірати, носові, щілинні, сонорні);
 - б) фіналі. Дифтонги і трифтонги. Назалізовані фіналі.
2. Фонетичні опозиції в китайській мові.
3. Особливості сполучуваності ініціалів та фіналів. Фонетична таблиця китайської мови.
4. Тони. Правила зміни тонів.
5. Еризація китайського складу.

Історія мови та ієрогліфіка.

1. Походження і розвиток китайських ієрогліфів.
2. Реформа письма у 50-х рр. XX ст.
3. Структура сучасного китайського ієрогліфа.
4. Проблема періодизації китайської мови.
5. Рух «4 травня» і мовні реформи початку XX ст.

Лексикологія.

1. Типи словотвору в китайській мові: словоскладання, напівафіксація і афіксація, редуплікація, контракція, транспозиція.
2. Семантичні типи лексичних одиниць у сучасній китайській мові.
3. Класифікації словникового складу китайської мови.
4. Фразеологія китайської мови: визначення та класифікації фразеологізмів.
5. Лексикографія китайської мови: давні та сучасні словники китайської мови, типи словників.

Теоретична граматики.

1. Особливості граматичної будови китайської мови.
2. Проблема виділення частин мови у китайській мові. Примат синтаксису над морфологією.
3. Самостійні та службові частини мови.
4. Прості та складні речення у китайській мові.
5. Основні та другорядні члени речення.

Китайська література (60 балів).

1. Найдавніші легенди й міфи. Міфологічні сюжети в літературних творах.
2. “Книга пісень” – перша літературна пам’ятка китайської літератури.
3. Ідейна основа “Суджень та бесід” Конфуція. Основні категорії конфуціанства.
4. Основні постулати даосизму, відображені в “Дао-де-цзіні”.
5. Чуські строфи: Цюй Юань та інші представники.
6. Ханьська ода та її яскравий представник СимаСянжу.
7. “Історичні записки” СимаЦяня.
8. Цзяньаньська література, її представники (сім’я Цао, ЦайЯнь).
9. Життя і творчість Тао Юань-міна. Становлення авторської пейзажної лірики. Утопія “Персикове джерело”.
10. Проблема періодизації китайської літератури та визначення часових меж періоду середньовіччя.
11. Вплив буддизму та даосизму на формування літератури раннього середньовіччя (період Шести династій – Лючао).
12. Поняття “фенлю” (“вітер і потік”) як основа життя й модель художнього мислення поетів раннього середньовіччя.
13. “Містична поезія” (玄言诗): філософська основа, вплив на подальшу поезію.
14. СеЛін-юнь – засновник пейзажної лірики як самостійного поетичного напрямку в китайській середньовічній поезії.
15. “Поезія в стилі Юнмін” (II пол. V ст.).
16. Юефу Південних і Північних династій (спільне й відмінне в тематиці та образній системі).
17. Жанри витонченої словесності в трактатах Цао Пі “Міркування про класиків”.
18. Осмислення творчого процесу в трактаті ЛуЦзі “Ода красному письменству”.
19. Значення категорії *сін* (心) та *фенгу* (风骨) в трактаті ЛюСе “Різьблений дракон літературної думки”.
20. Оповідки-сяошо періоду Лючао.
21. Збірка Гань Бао “Записки про пошуки духів”: образна система, жанрова специфіка.
22. Естетика Відродження в мистецтві та культурі доби Тан (618-907).
23. Танська поезія, її хронологічна та жанрова класифікація.
24. Художній образ світу в поезії МенХаожаня.
25. Сутність чаньської філософії танської доби.
26. Художня самоцінність природи в пейзажах Ван Вей. Трактат “Таємниці живопису”.
27. Принцип “природності” (自然) та “невтручання” (无为) у поезії Ван Вей.
28. Ідеали Відродження в житті і творчості Лі Бо.
29. Естетика романтизму в структурі художнього мислення Лі Бо.

30. Поезія “вина” як філософія непересічної особи у творчості Лі Бо.
31. “Трагічна лірика” ДуФу. Ознаки реалізму в його поезії.
32. Жіноча тема в поезії ДуФу.
33. Продовження реалістичних тенденцій в поезії Бо Цзюй-і.
34. Рух за “древній стиль” ХаньЮя та ЛюЦзун-юаня.
35. Поетичні жанри *ци* (词) та *ши* (诗) танської доби: характерні риси.
36. Поети пізньої Тан: Лі Шан-іннь та Ду Му.
37. Танська новела (传奇): тематика, проблематика, образна система.
38. Неоконфуціанство Сунської доби (960-1279): продовження ренесансних тенденцій демократизації мистецтва.
39. Розвиток поетичного жанру *ци*. Основні риси сунських *ци*.
40. Тема кохання в поезії (*ци*) Оуян Сю. Особливості його пейзажної лірики.
41. Погляди Су Ши (Су Дунпо) на природу мистецтва: естетичний принцип “ідеал вишуканої простоти”.
42. Буддійські теми в поезії Су Ши: переосмислення буддійських істин.
43. Міська повість *хуабень* (话本) доби Сун: особливості жанру, тематична класифікація.
44. Біцзі – збірники нотаток доби Сун: жанрові особливості, тематика.
45. Література доби Юань (1271-1368): характеристика провідного жанру *цзацзюй* (杂剧), нового народного жанру *пінхуа* (评话) та авторського роману.
46. Юаньська драма: структура драми *цзацзюй*, характерні образи.
47. Драма Ван Шифу “Західний флігель”: тематика, засоби зображення персонажів.
48. Найвідоміший драматург жанру *цзацзюй* ГуаньХаньцін. Драма “Образа Доу Е”.
49. Трагедія кохання “Осінь у Ханьському палаці” Ма Чжиюаня: новаторство у темі кохання.
50. Теорія драми Лі Юя. Ідеї просвітництва.
51. Історія виникнення і основні формальні особливості роману мінської та цінської доби.
52. Авантюрно-пригодницький роман ШиНай-аня “Річкові заплави”: проблема визначення жанру.
53. Витоки роману ШиНай-аня “Річкові заплави”, його тематика та проблематика.
54. Специфіка портретних характеристик героїв роману ШиНай-аня.
55. Утопічні мотиви в романі ШиНай-аня.
56. Історичний роман-епопея ЛоГуань-чжуна, “Трицарство”: жанрове визначення терміну *янь-і* (演义).
57. Принципи зображення персонажів в романі “Трицарство” (Лю Бей, ЧжугеЛян, ГуаньЮй).
58. Фантастичний (паломницький) роман У Чен-еня “Подорож на Захід”: жанрова специфіка.
59. Роман «Квіти сливи у золотій вазі»: жанрові особливості, проблематика, основні герої.

60. Сатиричний роман У Цзінцзи «Неофіційна історія конфуціанців»: проблематика, засоби зображення героїв.

61. Образи Сунь Укуна, СюаньЦзана, ЧжуБацзе, Монаха Пісків.

62. Сентиментально-побутовий роман ЦаоСюєціна “Сон у червоній вежі”: жанрова характеристика.

63. Символіка роману “Сон у червоній вежі” (філософсько-метафоричний образ сну).

64. Образи роману “Сон у червоній вежі”.

65. “Дивовижні пригоди з кабінету невдахи” ПуСунліна: тематика, образна система.

Практична частина (80 балів)

1. Лексико-граматичне завдання (40 балів).

2. Твір на тему (40 балів):

- 1) Особливості китайського побуту.
- 2) Система освіти в Китаї та Україні.
- 3) Релігійна ситуація у сучасному Китаї.
- 4) Наука й техніка в Китаї ХХІ століття.
- 5) Масмедіа Китаю та України.
- 6) Родинні стосунки в Китаї та Україні.
- 7) Китайсько-українські дипломатичні відносини.
- 8) Економічні зв'язки Китаю та України.
- 9) Статус жінки у сучасному суспільстві.
- 10) Глобалізаційні процеси у світі.
- 11) Основні китайські винаходи.
- 12) Мегаполіси Китаю: історія та сучасність.
- 13) Китайські традиційні свята.
- 14) Особливості китайської кухні.
- 15) Моя мрія.
- 16) Шовковий шлях: історія та сучасність.
- 17) Видатні китайські письменники.
- 18) Особливості політики Китаю у ХХ-ХХІст.
- 19) Традиційні китайські релігійно-філософські вчення.
- 20) Китайська мова у сучасному світі.
- 21) Сфера моєї фахової реалізації у майбутньому.
- 22) Українана світовій політичній арені.
- 23) Традиції та звичаї Китаю.
- 24) Спорт у житті китайців та українців.
- 25) Проблема шкідливих звичок у житті сучасної молоді.
- 26) Охорона навколишнього середовища.

- 27) Дозвілля китайців: традиція та сучасність.
- 28) Особливості економічного розвитку Китаю.
- 29) Система цінностей у сучасному суспільстві.
- 30) Демографічне питання у Китаї: історія та сучасність.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(до блоку «Китайська мова»)

1. Ван Ляо-и. Основы китайской грамматики. – М., 1954.
2. Горелов В.И. Лексикология китайского языка. – М., 1984. – 215с.
3. Горелов В.И. Теоретическая грамматика китайского языка. – М.: Просвещение, 1989. – 318с.
4. ЖеньХулянь, Ісаєва Н.С., Кірносова Н.А. Китайська мова в темах: навч. посібник. – К., 2007. – 207с.
5. Задоев Т.П. Основы китайского языка. – М.: Наука, 1993.
6. Иванов В.В. Терминология и заимствования в современном китайском языке. – М., 1973. – 216с.
7. Иванов И.А., Поливанов Е.Д. Грамматика современного китайского языка. – М.: Эдиториал УРСС, 2001.
8. Карапетьянц А.М. О специфике грамматического строя китайского языка // III Конференция по китайскому языкознанию. Сборник тезисов. – М.: Наука, 1986.
9. Кірносова Н.А. Практична фонетика китайської мови. – К.: НАККІМ, 2010. – 96с.
10. Кленин И.Д., Щичко В.Ф. Лексикология и фразеология китайского языка. – М., 1978. – 190с.
11. Крюков М.В., Хуан Шу-ин. Древнекитайский язык. – М.: Наука, 1978.
12. Курдюмов В.А. Курс китайского языка. Теоретическая грамматика. – М.: Цитадель-трейд, 2005. – 575с.
13. Люй Шу-сян. Очерк грамматики китайского языка. – М.: Наука, 1961-1965.
14. Мельников Г.П. Принципы и методы системной типологии языков. – М.: Воен. Ин-т, 1990.
15. Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Наука, 1989.
16. Пашков Б. Основные этапы в развитии китайского языка. – Владивосток: Изд-во Владивостокского ун-та, 1926.
17. Рождественский Ю.В. Понятие формы слова в истории грамматики китайского языка. – М., 1958.
18. Семенас А.Л. Лексика китайского языка. – М., 2000. – 313с.
19. Солнцева Н.В., Солнцев В.М. Теоретическая грамматика современного китайского языка. – М., 1978.

20. Солнцев В.М. Введение в теорию изолирующих языков. – М.: Восточная литература, 1995.
21. Солнцева Н.В. Проблемы типологии изолирующих языков. – М.: Наука, 1985.
22. Тань Аошунан. Проблемы скрытой грамматики: синтаксис, семантика и прагматика языка изолирующего строя (на примере китайского языка). – М., 2002.
23. Шутова Е.И. Синтаксис современного китайского языка. – М.: Наука, 1991.
24. Шутова Е.И. Проблема частей речи в китаеведении // Китайское языкознание. Изолирующие языки. XI международная конференция. – М., 2002.
25. Яхонтов С.Е. Категория глагола в китайском языке. – Л., 1957.

(до блоку «Китайська література»)

1. Алексеев В.М. Китайская классическая проза. – Минск, 2002.
2. Алексеев В.М. Китайская литература. Избр. труды. – М., 1978.
3. Алимов И.А. Вслед за кистью: Материалы к историисунских авторських сборниковбицзи. Исследование, переводы: В 2-х ч. – СПб.: Центр «Петербуржскоевостоковедение», 1996.
4. Бежин Л.Е. Ду Фу. – М., 1978.
5. Гольгина К.И. Теория изящной словесности в Китае XIX – нач. XX вв. – М., 1971.
6. Дагданов Г. Б. Отражение чань-буддизма на творчество танских поэтов. На примере Ван Вэя и БоЦзюйи. Автореф. Дис... канд. филол. наук. – М., 1980.
7. Дагданов Г.Б. Чань-буддизм в творчестве Ван Вэя. – Новосибирск, 1984.
8. Желоховцев А.Н. Хуабэнь – городская повесть средневекового Китая. Некоторые проблемы происхождения и жанра. – М., 1969.
9. Конрад Н.И. Запад и Восток: Статьи. – М., 1972.
10. Литература Востока в средние века. – М., 1970.
11. Литература Востока в новое время. – М., 1975.
12. Малиновская Т.А. Очерки по истории китайской классической драмы в жанре цзацзюй (XIV-XVII вв.). – СПб., 1996.
13. Пан Ин. К вопросу о принципах «верность» и «долг» в романе Ши Найаня «Речные заводы»//Теоретические проблемы изучения литератур Дальнего Востока. – М., 1974. – С.100-104.
14. Рифтин Б.П. От мифа к роману: Эволюция персонажа в китайской литературе. – М., 1979.
15. Рогачев А.П. У Чэньэнь и его роман «Путешествие на Запад». – М.: Наука, 1984.
16. Семанов В.И. Эволюция китайского романа (конец XVIII-XX вв.). – М., 1970.

17. Сорокин В.Ф. Китайская классическая драма XIII-XIV вв. – М., 1979.
18. Сорокин В.Ф., Эйдлин Л.З. Китайская литература. Краткие очерки. – М., 1962.
19. Устин П.М. ПуСунлин и его новеллы. – М.:МГУ, 1981.
20. Федоренко Н.Т. Китайская литература. Очерки по истории китайской литературы. – М., 1956.
21. Фишман О.Л. Китайский сатирический роман (Эпоха Просвещения). – М., 1966.
22. Хрестоматия по литературе Китая/под ред. М.Е.Кравцовой. – Спб., 2004.